

Да у односима две земље не теку мед и млеко, било је и раније доста наговештаја, а у најновије време то потврђују два догађаја који се временски готово поклапају, а чије је извориште са оне стране океана. Прво је амерички Стејт департмент завео санкције, односно забранио улазак у САД већем броју грађана Русије које окривљује за смрт руског правника Сергеја Магнитског. Ради се о шездесетак грађана разних професија, углавном из редова Федералне службе безбедности и Министарства унутрашњих послова. На списку су такође судије, тужиоци, службеници истражних органа и пореских служби, који се оптужују за кршење права човека. На овом списку су, поред осталих, високи функционер службе безбедности Александар Бастрикин, па заменик генералног тужиоца Русије Виктор Грињ, председница московског градског суда Олга Јегорова и начелици московских затвора „Матроскаја тишина” Иван Прокопенко и „Бутирка” Дмитриј Комнов. Њихови рачуни у страним банкама могу бити блокирани.

О чему се заправо ради и шта су то по оцени званичника у Вашингтону „скривиле” наведене личности?

У московском затвору „Матроскаја тишина” (затвор је поред осталог познат и по томе што су у њему били заточени бивши потпредседник РФ Александар Руцкој и бивши председник Врховног совјета Руслан Хазбулстов, вође побуне против Бориса Јељцина) 16. новембра 2009. умро је руски грађанин Сергеј Магнитскиј. Као правник по струци, он је био консултант инвестиционог фонда Хермитаге цапитал. Компанија се сумњичила за утају пореза од 5,4 милијарде рубаља. Новац је, наводно, био уплаћен али је некуд „испарио”, са чиме се повезује и консултант Магнитскиј, па је поведена истрага а Магнитскиј је ухапшен. Њему, наводно, у затвору није пружена потребна медицинска помоћ што су америчке власти оцениле као нарушавање права човека. Руски извори кажу да је 37-годишњи Магнитскиј умро од срчаног удара.

Немогуће је не видети да таква дејства могу да нанесу озбиљну штету руско- америчким односима, као и напорима за јачање поверења и конструктивне сарадње.

Читава епизода имала је широк одјек у јавности и изазвала оштра препуцавања између Вашингтона и Москве. Руско министарство иностраних послова саопштило је да је у

компетенцији сваке земље да затвара своју границу за улазак без навођења узрока. Међутим, произвољно коришћење тог права за „кажњавање” страних држављана без икаквих судских решења и доказа кривице, неприхватљиво је и са правне и са етичке тачке гледишта. Апсолутно је непопустив покушај мешања у ток истраге и притисак на судске органе. То је инструмент прошлости, политике диктата и наметања решења која немају никакву реалну подлогу.

Руско министарство истиче да је америчкој страни познато шта власти у Москви чине да се разјасне догађаји око Магнитског. Због тога, политичке игре у које улазе власти САД изазивају забринутост и недоумицу. Немогуће је не видети да таква дејства могу да нанесу озбиљну штету руско- америчким односима, као и напорима за јачање поверења и конструктивне сарадње. Министарство каже да руска страна неће остати без одговора и да ће предузети адекватне мере како би заштитила суверенитет своје земље и права руских грађана од незаконитих дејстава страних држава.

О адекватном одговору Москве поручују и из Кремља. Руски председник Дмитриј Медведев дао је налог Министарству иностраних послова да припреми одговор. „Нас је изненадила и зачудила позиција америчког Стејт департамента који је не сачекавши завршетак истраге и одлуку руског суда, преузео корак који је ван његове компетенције, изјавила је представница за штампу руског председника Наталија Тимакова. Чак и у тешким годинама хладног рата такве се мере нису предузимале, рекла је Тимакова. Сада се, дакле, чека руски одговор који ће, како се најављује, бити „жесток и адекватан”.

Стални представник Русије у НАТО пакту Дмитриј Рогозин изјавио је да ова америчка резолуција представља „обичан испљувак ка Русији који неће донети никакве резултате”.

Само неколико дана касније, Вашингтон јер, како се у Москви изјављује, бацио Русији још

један изавов. У Вашингтону се, наиме, закључило да су експлозије у америчкој амбасди у главноим граду Грузије, Тбилисију, септембра прошле године организовале руске тајне службе. Американци су тако прихватилили грузијску верзију истраге која је била апсолутно политички мотивисана. Истовремено, амерички сенат је донео резолуцију у којој се тврди да је Русија пре три године окупирала Абхазију и Јужну Осетију и позвао Москву да обустави ту окупацију. Позивамо Русију да призна територијалну целовитост и интегритет Грузије – каже се у резолуцији сената. Амерички сенатор Џејн Шахин, иначе један од иницијатора резолуције, изјавио је да је њен циљ да скрене пажњу Москви да она није испунила низ обавеза које проистичу из уговора о обустави ватре.

Москва је и ове оптужбе Вашингтона енергично одбацила. Стални представник Русије у НАТО пакту Дмитриј Рогозин изјавио је да ова америчка резолуција представља „обичан испљувак ка Русији који неће донети никакве резултате”. Русија не може да окупира државу коју она признаје и од које је добила позив да на њеној територији размести војне јединице... То је привремена мера изазвана агресијом суседне земље – Грузије. То је такође изнуђена мера пошто друге земље, на пример САД или међународне организације као што су ЕУ и НАТО нису желеле да гарантују Абхазији и Јужној Осетији безбедност и одбрану од стране Грузије. У таквим условима, руско војно присуство представља једини фактор који обезбеђује стабилност региона, каже Рогозин. „Ако сенаторима САД недостаје знање из области права ми смо спремни да им обезбедимо допунске курсеве за доквалификацију на неком од правних факултета у Русији”- каже Рогозин. Он сматра да је ова резолуција донета искључиво из унутрашњих политичких разлога да би се добиле симпатије бирача. „Апсолутно сам убеђен да је сенаторима САД Абхазија и Јужна Осетија, а у извесном смислу и Русија, п

оследња рупа на свирали.

Руски политичар, који нема длаке на језику (што знам и из личног искуства јер сам имао прилике да се са њим сусрећем), оптужује САД да „машу системом противракетне одбране као пиштољем” и отворено тврди да је тај систем уперен против Русије.

После посете САД крајем јула, Рогозин се, изгледа, вратио разочаран, иако тврди да је та посета била корисна. „Они (Американци) и не скривају да је систем ПРО уперен не против неке фантом земље на Блиском истоку која поседује непостојеће ракетно наоружање, него против Руске Федерације”, изјавио је Дмитриј Рогозин. Он каже да неки амерички политичари уопште не предвиђају било какву сарадњу са Русијом.

„Они (Американци) и не скривају да је систем ПРО уперен не против неке фантом земље на Блиском истоку која поседује непостојеће ракетно наоружање, него против Руске Федерације”, изјавио је Дмитриј Рогозин.

Након отвореног разговора са сенаторима – републиканцима Марком Керком и Џоном Кајлом, руски политичар каже да је умето отопљавања, осетио „оштру хладноћу”. Назвао је саговорнике „монструмима хладног рата” и рекао да су га гледали не као што човек гладне на човека, у зеницу, него „преко нишана”. „Просто нам лажу у очи”, каже Рогозин.

Рогозин је мишљења да је равноправна сарадња са САД око стварања система противракетне одбране пожељна и корисна, али да Русија мора да осигура своју безбедност у случају да на власт у Вашингтону дођу радикални републиканци који мисле као Керком и Кајл. Долазак на власт таквих људи могао би означити не само крах „ресетовања” него и опасност по безбедност самих САД, сматра Рогозин.

И тако, у време када је Америка, а са њом и цео свет у грозници због претећег дефолта, поједини политичари с оне стране океана нашли су времена на „насоле” Русији, пишу московски медији. У последње време они то чине чак са завидном упорношћу. Видећемо до чега ће све то довести. Последња реч је, ипак, на председницима, како то закључује и Дмитриј Рогозин.